

Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu.
(1/147)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-174-07758

18 Şubat 1981

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 10 . 2 . 1981 tarihinde kararlaştırılan «Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerinize arz ederim.

Bülend Ulusu

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Büyük bir ideolojik savaşa sahne olan günümüz dünyasında jeopolitik durumu itibariyle özellik arz eden bir konuma sahip Devletimizi yıkmaya ve zayıflatmaya yönelmiş, kaynakları yurt içinde ve yurt dışında bulunan yıkıcı faaliyetleri yürüten kişi veya örgütlerin, alınan bütün önlemlere rağmen, bu eylemlere, görünüş değiştirerek ve genişleterek devam etme azmî karşısında daha etkin güvenlik formülleri bulunması zorunlu görülmektedir.

Geniş çapta bir kalkınma atılımına girilmiş olan yurdumuzda bu hareketlerin bir ürünü olarak ortaya çıkan ve büyük sermaye ve emek harcamasıyla vücuda getirilen kurum ve kuruluşların, yıkıcı eylemlerin stratejik ve taktik bir hedefi haline geleceği gözönüne alınarak, bunların koruma hizmetlerinin yeniden düzenlenmesi zorunluluğu ile karşı karşıya kalınmış bulunmaktadır.

Ulusal ekonomimize ve Devletimizin gücüne önemli ölçüde katkıda bulunan bu değerlerin herhangi bir surette zarara uğramaları bir ekonomik bütünlük teşkil eden kalkınma hareketlerini sekteye uğratacağı gibi toplum hayatını da olumsuz yönde etkileyeceği ve sonuç olarak Devletimizi zaafa uğratacağı bir gerçektir.

Bu nedenlerle kamu kuruluşlarının ve özel kişilere ait olan her türlü kurum ve kuruluşların günün gerek koşullarına uygun şekilde korunması için, Devletçe alınan genel güvenlik önlemlerine ek olarak, bu yerlerden Bakanlar Kurulunca tespit edilenlerde, özel güvenlik örgütü kurulması veya özel güvenlik önlemlerinin tesis ettirilmesi veya her ikisine birden yer verilmesi suretiyle korunmalarının sağlanması için bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Amacı belirten bu maddede; kamu veya özel kişilere ait kurum ve kuruluşlardan, ulusal ekonomiye veya Devletin savunma gücüne önemli ölçüde katkıda bulunan veya kısmen de olsa yıkılmaları veya geçici bir zaman için faaliyetten alıkonulmaları ülke güvenliği veya toplum yaşamı bakımından olumsuz sonuçlar doğurabilecek olanların, sabotaj, yangın, hırsızlık, soygun, yağma ve yıkılma ve zorla işten alıkoyma gibi her çeşit tehdit, tehlike ve saldırılardan korunması için bu Kanun hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir.

Korunmaları özel mevzuat hükümlerine göre yürütülen askeri ve emniyet teşkilatına ait kurumlar bu Kanun kapsamı dışında bırakılmıştır.

Madde 2. — Bu maddede kanun kapsamına giren kurum ve kuruluşlar açık olarak sayılmaktadır. Güvenliklerinin sağlanması gerekli görülen bu kuruluşlar, sayı bakımından kabarık olmakla beraber, her birimde derhal, bu Kanunun öngördüğü biçimde özel güvenlik örgütü kurulması düşünülmemiş, ancak Kanunun yürürlükte bulunacağı süre içinde korunmaya değer nitelik kazanabilecekleri de gözönüne alınarak kapsam oldukça geniş tutulmuştur. Şüphe yoktur ki, tasarının kanunlaşması ile birlikte, enerji, ulaştırma ve sanayi kuruluşlarından, büyük ölçüde mal ve hizmet üretmeleri nedeniyle önemli olanlara, bu Kanunun uygulanmasında öncelik verilecektir.

Cezaevlerine bağlı muhtelif işyerleri, mal ve hizmet üretmek amacı dışında sosyal amaç ile kurulmuş bir ceza ve infaz kurumu niteliğini taşıdıklarından kanunun bu yerler için uygulanması söz konusu değildir. Uygulamada karşılaşılabilecek tereddüdün giderilmesi bakımından bu hususun açıklanması yararlı görülmüştür.

Madde 3. — Bu maddede, Kanunun kapsamına giren kuruluşlardan hangilerinin bu Kanun hükümlerine göre korunacağı ve bu korunmanın nasıl yapılacağı gösterilmiştir.

Bakanlar Kurulunca verilecek kararda, bu Kanun hükümlerine tabi tutulacak kuruluşlarda; bu kuruluşların özellikleri, yani kuruluşların mali olanakları, istihdam edilecek personel sayısı, güvenlik tesisatı bulunup bulunmadığı ile Kanunun 13 ncü maddesinin diğer bentlerinde yer alan hususlar gözönünde tutularak, bu kuruluşların korunma ve güvenliklerinin sağlanmasının özel güvenlik teşkilatı veya özel güvenlik önlemleri ile mi, yoksa her ikisine birden yer verilmek suretiyle mi, yapılacağı ayrıca belirtilecektir.

Madde 4. — Maddede, kurulacak olan özel güvenlik teşkilatı ile özel güvenlik önlemlerine ait bütün giderlerin ilgili kuruluşlarca karşılanması açıklıkla belirtilmiştir.

Madde 5. — Özel güvenlik teşkilatı kurulmuş olan kuruluşlarda koruma ve güvenlik hizmetlerinin daha etkin olarak yürütülmesini sağlamak üzere kuruluşlara, fiziki ve diğer ek önlemler aldırılması için İçişleri Bakanlığına ve valilere yetki verilmektedir.

Bu makamlar bir kuruluşdaki koruma hizmetini, gerekli gördükleri hallerde kısmen veya tamamen ve geçici olarak genel zabıta kuvvetlerine yaptırmaya da yetkili kılınmaktadır. Gerekli görülen hallerin takdirinin ise emniyet ve asayiş sağlamak ve devam ettirmek sorumluluğunu taşıyan bu makamlara ait olduğu şüphesizdir.

Madde 6. — Özel güvenlik teşkilatının kaldırılacağı haller açıkça gösterilmektedir. Bu hallerin ortaya çıkışında özel güvenlik teşkilatının kuruluşunda izlenen ve üçüncü maddede belirtilen usule uygun olarak kaldırılması öngörülmekte ve bu hizmette çalışmakta olan personelin durumunun, kuruluş ile aralarındaki statüye göre tayin olunması ilkesi getirilmektedir.

Madde 7. — Kanunun il çevresinde uygulanmasını sağlamak ve izlemek amacıyla, mahallin ve kuruluşların özelliklerinin alınmasını gerektirdiği önlemleri tespit ederek ilgili mercilere önermek üzere, «Kuruluşlar Özel Güvenlik Teşkilatı İl Koordinasyon Kurulu» adı ile bir kurul oluşturulması uygun ve zorunlu görülmüştür.

Madde 8. — Özel Güvenlik Teşkilatının niteliği belirtilmektedir. Bu maddeye göre söz konusu teşkilat görevleri ve yetkileri bu Kanunla belirli ve sınırlı özel bir kolluk kuruluşu olarak nitelendirilmiştir.

Madde 9. — Özel güvenlik teşkilatının görev ve yetkileri açıkça sayılmaktadır. Maddenin düzenleniş şeklinden de anlaşılacağı üzere bir kuruluşta özel güvenlik teşkilatının kurulmuş olması genel kolluk kuvvetlerine muhtelif kanunlarla verilen görevlerin yerine getirilmesine ve yetkilerin kullanılmasına engel bir hal teşkil etmemektedir. Bu nedenle kolluk kanuni bir görevi ifa etmek üzere kuruluşla ilgili bir işe el koyduğu takdirde, özel güvenlik teşkilatı ona yardımcı olmakla görevli kılınmıştır.

Madde 10. — Özel güvenlik teşkilatı gördüğü hizmetin niteliği gereği silahlı bir kuruluş olacaktır. Bu nedenle bu teşkilat personelinin görev yaparken silah taşımaya ve gerektiğinde silahını kullanmaya yetkili olması doğaldır. Ancak bu yetkilerin sınırlandırılması da zorunludur. Bu itibarla maddeye personelin silah taşıma yetkisi görevin yapılışı ve görev alanı ile sınırlandırılmış, silahı kullanabileceği durumlar ise ayrı ayrı gösterilmeyerek güvenlik kuvvetlerinin, yani Devlet zabıtasının silah kullanabileceği haller olarak belirtilmiştir.

Madde 11. — Özel güvenlik teşkilatının özel bir kolluk kuruluşu olarak, görev ve yetkilerinin kanunla gösterilmesi gerektiği gibi, bu görevlerin yapılacağı ve yetkilerin kullanılacağı alanın da belirlenmesi zorunlu görülmektedir. Genel olarak bir kuruluşun görev alanı o kuruluşun yerleşme sahasıyla sınırlı olabileceği düşünülebilirse de, bu saha dışında ve muayyen bir mesafe içinde meydana gelen olaylara, müdahale edilmesi için, her kuruluştaki değişiklik gösteren bu duruma uygun görev alanı belirlenmesine imkân sağlamak üzere bu alanın kuruluş ilgililerinin görüşlerinin de alınması suretiyle, o kuruluşun bulunduğu il güvenlik koordinasyon kurulunca genişletilmesi imkânı verilmiştir.

Madde 12. — 3 ncü maddenin gerekçesinde de açıklandığı gibi, özel güvenlik teşkilatının bütün giderleri, bu teşkilatın bağlı bulunduğu kuruluş tarafından karşılanacaktır. Herhangi bir tereddüde yer bırakılmaması için, bu teşkilat personelinin biçimi ve diğer nitelikleri İçişleri Bakanlığınca saptanacak özel kıyafetlerinin, silah, teçhizat, araç ve gereçlerinin aynı kuruluşça karşılanacağını ayrıca belirtilmesinde yarar görülmüştür.

Özel güvenlik teşkilatı mensuplarının, görevlerini yapacakları ve yetkilerini kullanabilecekleri alan Kanunda açık ve kesin hükümlerle belli edilmiş olduğundan özel kıyafetin, silah ve teçhizatın ancak bu görev alanı içinde, görev dışarıda sürdürülüyorsa bu görev süresince, dışarıda da giyilmesi ve taşınması öngörülmüş, bu haller dışında giyilmesinin ve taşınmasının yasaklanması, hizmetin niteliğine uygun ve kötü kullanmaları engelleyici bir önlem olarak düşünülmüş ve hükme bağlanmıştır.

Madde 13. — Koruma hizmetlerinin niteliği dikkate alınarak bu kuruluş personelinin Türk Ceza Kanunu uygulamasında memur sayılması ilkesi benimsenmiş ve aynı nedenle görevleri sırasında veya görevlerine ilişkin olarak bunlara karşı işlenen suçların genel kolluk amir ve memurlarına karşı işlenmiş sayılması öngörülmüştür.

Madde 14. — Özel güvenlik teşkilatı kurulması zorunlu görülen kuruluşlarda bu teşkilatta çalışacak personel sayısının ve teşkilatın kullanacağı silahların cins ve miktarının da o kuruluşun kanun amacına uygun şekilde korunmasına yetecek miktarda ve cinsten olması gereklidir. Bu nedenle maddede sayılan unsurlar gözönüne alınmak suretiyle özel güvenlik teşkilatında çalışacak personel sayısının tespitinde ve teşkilat personelinin kullanacağı silahların cins ve miktarının belirlenmesinde il güvenlik koordinasyon kurulu yetkili kılınmış, ancak, kurulca alınacak kararın İçişleri Bakanlığının onayına sunulması öngörülmüştür.

Madde 15. — Özel güvenlik teşkilatının bulunacağı kuruluşlar tabi oldukları mevzuat bakımından çeşitlilik göstermektedir. Bu durumun doğal bir sonucu olarak da güvenlik teşkilatında çalışacak olanlar, personel işlemleri ve özlük hakları yönünden farklı statüler içinde bulunacaklardır. Bu nedenle, söz konusu personelin statüleri ve özlük hakları bakımından, genel olarak bağlı oldukları kuruluşun mevzuatına tabi tutulmaları ilke olarak uygun görülmüştür.

Hangi statüye dahil olursa olsun, özel güvenlik teşkilatında görev verilecek olanların atanmalarında, kuruluşun bulunduğu ilin valisi ve emniyet müdürünün etkili biçimde söz sahibi olması öngörülmüş bunu sağlamak üzere özel güvenlik teşkilatına alınacak personel hakkında, emniyet müdürlüğünce güvenlik soruşturması yapıldıktan sonra valilikçe uygun görülenlerin kuruluşça atanması öngörülmüştür.

Böylece özel güvenlik örgütüne alınacak personelin, güvenilir ve nitelikleri yönünden hizmet gereklerine uygun olup olmadıkları araştırılacak ve en uygun olanların göreve alınmaları sağlanacaktır.

Maddenin 3 ncü fıkrasında özel güvenlik teşkilatı personeline ödenecek ücrete ilişkin hükümlere yer verilmiş, çalıştığı kurumca bu personele emniyet hizmetleri sınıfına dahil personele çeşitli kanunlarla tanınan mali haklar dikkate alınarak, eşiti emniyet personelinin aşağı olmayacak düzeyde ücret ödenmesi ilkesi benimsenmiştir. Aynı zamanda bir sosyal güvenlik önlemi olarak, özel güvenlik teşkilatı personelinin görev sırasında ve görev nedeni ile yaralanmaları, sakatlanmaları veya ölümleri halinde 3.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkındaki Kanunda belirtilen ölçülere göre ilgili kuruluş tarafından tazminat verilmesi ve aylık bağlanması kabul edilmiştir.

Öte yandan sözkonusu teşkilat personelinin tabi olduğu mevzuat, toplu sözleşme veya hizmet âkitlerinde de yaralanma, sakatlanma ve ölüm tazminatları verilmesine ilişkin hükümler bulunabileceği gözönünde tutularak, mükerrer ödeme yapılmaması, ancak miktarca yüksek olanın ödenmesi için, 4 ncü fıkra hükmü getirilmiştir.

Madde 16. — Özel güvenlik teşkilatında çalıştırılacak personele silah kullanma yetkisi dahil, genel zabıta-ya tanınan birçok yetki tanınmış olduğundan, anılan teşkilat personeline aranacak asgari niteliklerin Kanunda gösterilmesi uygun görülmüştür.

Madde 17. — Bu madde ile personelin eğitiminin özel bir önem taşıdığı dikkate alınarak, eğitimle ilgili esas ve usullerin İçişleri Bakanlığınca tespiti öngörülmüştür.

Madde 18. — Özel güvenlik teşkilatının kuruluş, çalışma ve işleyiş durumlarını denetlemekle yetkili makamlar gösterilmiştir.

Madde 19. — 16 ncı maddeye göre yapılacak denetim sonunda güvenlik teşkilatlarının işleyişine veya personelin çalışma tarzında görülen aksaklık ve noksanlığın giderilme şekli ile personelin başarılarının değerlendirilmesi, kusurlu görülenlerin cezalandırılması ve gerektiğinde güvenlik görevinden alınması yöntemleri saptanmaktadır.

Madde 20. — Kanunun amacının gerçekleştirilebilmesi için özel güvenlik teşkilatı personelinin, görevlerinden başka bir işte çalıştırılması yasağı getirilmektedir.

Madde 21. — Özel güvenlik teşkilatı personelinin bu görevleri devam ettiği sürece, sendika, dernek ve siyasi partilere üye olamayacakları uygun görülmüş bu yasağa uymayanların ilgili kuruluşça görevlerine son verileceği ilkesi benimsenmiştir.

Madde 22. — Özel bir kolluk kuruluşu olarak, bu Kanunla görev ve yetkileri saptanan, silah taşıma ve kullanma yetkileri de bulunan güvenlik teşkilatı personelinin asıl görevlerini gereği şekilde yapabilmeleri için bunların grevlere ve her türlü toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katılmalarının, katılmaya teşvik edilmelerinin ve zorlanmalarının yasaklanması gerekli görülmüştür.

Madde 23. — Genel gerekçede belirtilen nedenlerle bir kuruluşta özel güvenlik teşkilatı kurulması, kuruluşların güvenliklerinin sağlanması ihtiyacından doğmaktadır. Bu amacın tahakkuku için o kuruluşun her hal ve şart içinde korunması gerektiği şüphesizdir. Bu nedenle bir işyerinde lokavt ilan edilse dahi koruma teşkilatı personelinin işten uzaklaştırılması yasaklanmıştır.

Madde 24. — Kanun hükümlerine uymayana kuruluşların yetkili kişileri hakkında uygulanacak cezalar gösterilmektedir.

Madde 25. — Kanunun 11 nci maddesiyle getirilen, özel kıyafetin, silah ve teçhizatın görev alanı içinde giyilmesi ve taşınması yasağına aykırı hareket yaptırımı ile ilgilidir.

Madde 26. — Özel güvenlik örgütü personelinin grev, toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katılma yasağına aykırı hareket edenler ile lokavt halinde görevden uzaklaştırma yasağına uymayan kuruluş yetkilileri hakkında uygulanacak ceza gösterilmektedir.

Madde 27. — Kanunun 20 nci maddesiyle yapılacak grevlere katılmaları ve 21 nci maddesiyle de, ilan edilen lokavtta görevden uzaklaştırılmaları yasaklanan güvenlik teşkilatı personelinin bu önlemlerle görevlerinde devamları ve koruma hizmetlerini sürdürmeleri sağlanmaktadır. Ancak grev ve lokavt hallerinin yarattığı nazik durum dikkate alınarak bunların genel kolluğa yardımcı olmak üzere, il valisinin görevlendireceği genel kolluk amirinin emrine girerek kuruluş içinde kendilerine verilen görevleri yapmak suretiyle hizmete devamları sağlanmıştır.

Madde 28. — Koruma ve güvenliği sağlama hizmetlerinin kuruluş, görev ve yetki, çalışma şekilleri ve denetimleri bakımından standart hale getirilmiş hükümlere göre yürütülmesi, bu Kanunun amacını teşkil etmektedir. Bu amacın tam olarak gerçekleştirilebilmesi, özel koruma teşkilatı kurulmuş olan kuruluşlarda bu hizmetin yeknesak ve icaplara uygun bir tatbikatla yürütülmesine bağlıdır. Bu sebeple uygulamada birlik ve bütünlüğü bozmak ihtimalini önlemek üzere bu kuruluşları da diğer kanunlardaki bu konulara ilişkin hükümlerin uygulanamayacağı belirtilmektedir.

Madde 29. — Bakanlar Kurulunca özel güvenlik teşkilatı kurulmasına karar verilen kuruluşlarda mevcut olan koruma hizmet ve teşkilatının yeni kuruluşla intibakı düzenlenmektedir.

Madde 30, 31. — Yürürlük ve yürütme maddeleridir.

İçişleri Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/147

Karar No. : 11

20 Mayıs 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

«Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkındaki Kanun Tasarısı», bu konuda daha önce verilen teklifler de dikkate alınarak Komisyonumuzda incelenip görüşülmüştür.

Yapılan görüşme sonunda; tasarının gerekçesi de dikkate alınarak 1, 2, 4, 5, 8, 12, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28 ve 29 ncu maddeleri aynen kabul edilerek, 29 ncu maddeden sonra Kanunun uygulamasını kolaylaştırmak ve özellikle bazı konulara açıklık getirilmesini temin amacıyla Kanunun yayımı tarihinden itibaren 3 ay içerisinde İçişleri Bakanlığınca bir yönetmelik çıkarılmasını amir bir madde tasarıya 30 ncu madde olarak eklenmiş ve bu nedenle tasarının 30 ve 31 nci maddeleri 31 ve 32 nci maddeler olarak keza aynen kabul edilmiştir.

Ancak :

Kanunun uygulanacağı kuruluşların belirlenmesi sırasında yalnız ilgili bakanlıkların değil bunun yanında ilgili Kurum ve Kuruluşların görüşlerinin tespit edilmesi yolunda tasarının 3 ncü maddesine ilgili bakanlık sözcüğünden sonra «Kurum ve Kuruluşların» sözcükleri eklenerek ve (c) bendinden sonraki tümcedeki fazla görülen «ayrıca» kelimesi metinden çıkarılarak madde yeniden düzenlenmiştir.

Özel Güvenlik Teşkilatının kaldırılması hallerini derpiş eden tasarının 6 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki üç bentten (a) bendi, değişik anlamlara gelmesi ve esasen bir sonraki (b) bendi içerisinde mütalaa edilebilmesi karşısında kaldırılarak tasarının (b) bendi (a), (c) bendi ise (b) harfleriyle 2 bent şeklinde düzenlenmiş ancak, (a) bendi olarak yeniden düzenlenen 1 nci bende tasarıda öngörülmeyen bir ihtimali karşılayabilmek için «beklenen faydanın sağlanması» sözcükleri eklenerek maddeye açıklık getirilmiş ve yeniden düzenlenmiştir.

Özel Güvenlik Teşkilatı İl Koordinasyon Kuruluna ait 7 nci maddenin gerek başlığı ve gerekse metni içerisindeki, bu kurulun isminin başındaki «Kuruluşlar» kelimesi çıkarılmak suretiyle sadelik temin edilmiş ve madde başlık ve metni yeniden düzenlenmiştir.

Tasarı içerisinde yeknesaklığı ve tedvin tekniğine uygunluğu temin amacıyla 9 ncu maddedeki bent işaretlerinden (ç) harfi çıkarılarak buna göre sıralama yapılmış ve yine terim birliğini temin açısından (b) bendindeki «Görev sahaları» tabiri «Görev alanları» olarak ifade edilmiştir. Diğer yandan (d) bendine, itibaren kelimesinden sonra «emrine girerek» sözcükleri eklenerek maddeye açıklık ve işlerlik kazandırılmaya çalışılmış ve madde metni yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 10 ncu maddesinde özel güvenlik teşkilatı personelinin kanunla verilmiş görevlerini yaparlarken silah kullanma yetkisi ifade edilirken genel güvenlik kuvvetlerinin silah kullanma yetkisine sahip olacakları belirtilmiştir ki bu ifade şekli açık bulunmamıştır. Zira, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları için İç Hizmet Kanunu, Jandarma mensupları için jandarma mevzuatında, emniyet mensupları için Polis Vazife ve Salahiyeti Kanununda Sıkıyönetim halinde tüm kolluk kuvvetleri için değişik nedenlere bağlı olarak silah kullanma yetkileri sayılmıştır. Bu nedenle, özel güvenlik teşkilatı personelinin 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyeti Kanununa göre silah kullanma yetkisine sahip olacağına işaret edilerek bu yetki daha belirli ve açık hale getirilerek madde bu şekliyle yeniden düzenlemeye tabi tutulmuştur.

Özel güvenlik teşkilatının görev alanı ile ilgili 11 nci madde metnindeki «ilgili kuruluşun görüşüne de yer verilmek suretiyle» sözcükleri metinden çıkarılmak suretiyle, o görüşle bağlı olmak gibi yanlış anlamalara sebebiyet verilmemek istenmiş ve madde buna göre yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 13 ncü maddesinin 1 nci fıkrası aynen kabul edilmekle beraber, bu teşkilat mensuplarının işçi veya memur olarak görev alacakları işyerlerinin değişik mevzuatlara tabi olan yerler bulunması ve polis teşkilatı gibi mütecanis bir bünyeye sahip olmaması muvacehesinde rütbe ve unvanı zorunlu kılacak düzenlemelerden kaçınılarak bu personelin kendi tabi bulundukları mevzuat içerisinde görev ifa etmeleri düşünülmüştür.

miş ancak, bunlara karşı suç işleyenlerin herhalde devlet memurları aleyhine suç işleyenler gibi cezalandırılacakları hususu hükme bağlanarak madde bu şekliyle yeniden kaleme alınmıştır.

Tasarının 14 ncü maddesi, yeknesaklığı ve tedvin tekniğine uygunluğu sağlamak amacıyla bent işaretlerinden (ç) bendi çıkarılarak ve madde metni daha açık hale getirilerek yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 15 nci maddesinin 1 ncı fıkrası özel güvenlik teşkilatı personelinin işçi de olabileceği dikkate alınarak «atanır» sözcüğü yerine «göreve alınır» sözcükleri ikame edilerek yeniden kaleme alınmıştır. Bu personelin değişik kaynaklardan gelmesi ve her zaman polisin çeşitli derece ve kademelerindeki bir memuriyetle mukayese imkânının olmaması ve bu kimselerin görev niteliği ve ağırlığının polis göreviyle eşit şartlar içerisinde mütalaa edilememesi ve de ücrette belirgin farklılığın bu personelin kendi kuruluşları içerisinde huzursuzluk doğurabileceği dikkate alınarak bu maddenin ücretle ilgili 3 ncü fıkrası metinden çıkarılarak bu hususun, bağlı bulundukları kuruluşların mevzuatına ve statüsüne tabi olmaları sağlanmıştır. Madde- nin 4 ncü fıkrasında 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkındaki Kanun ile paralelliği sağlamak için «görev sırasında ve görev sebebiyle» tabirleri yerine «bu Kanunda belirtilen görevlerinden do- layı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle», tabirleri ikame edilmiş ve yine adı geçen kanundaki esas, ölçü ve usullere atıfta bulunulmuş ve ayrıntının bir yönetmelikle düzenleneceğine işa- ret edilmiş ve keza nakdi tazminatın ilgili kuruluş tarafından ödeneceği, aylıkların ise bağlı oldukları Sos- yal Güvenlik Kurumlarınca bağlanacağı açıklığa kavuşturulmuş ve bu şekliyle madde yeniden düzenlenmiş- tir.

Tasarının 16 ncı madde başlığı madde muhtevasına uygun hale getirilmiş, özel güvenlik teşkilatında ça- lıştırılacak personelde aranacak şartlar arasında bulunan (d) bendindeki hükümlülük halleri polis mesleğin- deki şartlara uygun olarak daha açık bir şekilde yeniden kaleme alınmış ve yine polis mevzuatına uygun olarak bazı şartlar maddeye ilave edilmiştir. Ayrıca göreve alınmada eskiden güvenlik hizmetinde çalışmak bir tercih sebebi sayılarak maddeye bu konuda bir fıkra eklenmiştir.

Özel Güvenlik teşkilatı personelinin eğitimi ile ilgili tasarının 17 nci maddesi sorumluluğu ve esasların tes- pitini öngörecektir. Şekilde değiştirilerek yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 18 nci maddesi, Güvenlik Koordinasyon Kurulunun karar organı olmaması ve diğer taraftan maddeye hiyerarşiye uygun bir açıklık kazandırmak gibi nedenlerle yeniden düzenlemeye tabi tutulmuştur.

Tasarının 26 ncı maddesi, ceza hükümlerine ait mutata tekniğe uygunluğu sağlamak için, hapis cezaları pa- ra cezalarından öne alınıp buna göre yazılmak suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

Tasariya eklenen geçici bir madde ile, özel güvenlik teşkilatı kurulması lüzumlu görülen kuruluşlarda mevcut olan koruma personelinin intibakında halen bu hizmetlerde çalışan personel için kanunun 16 ncı maddesinin (b) bendindeki ortaokul mezunu olmak şartının aranmayacağı öngörülerek, bu personelin hakla- rı saklı tutulmuştur.

Raporumuz Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Muzaffer BAŞKAYNAK
Hâkim Tuğgeneral

Başkan Yardımcısı
Zeki GÜNGÖR
Hv. Hâkim Kd. Alb.

Sözcü Üye
Yaşar ÇİFTÇİOĞLU
Hâkim Kd. Alb.

Üye
M. Tevfik ODMAN
Dz. Hâkim Ön. Yzb.

Üye
Necmi ÖZLER
Hv. Hâkim Ön. Yzb.
Genkur Adli Müşavirliğinde

Üye
Ümit ERDAL
Em. Gn. Md. Asayiş D. Bşk.

Üye
Akin ALTINOK
T. Bankalar Birliği
Genel Sekreteri

Üye
Engin DOĞU
Adalet Bakanlığı Kanunlar
Planlama, Araştırma Gn. Md.
Başmüşaviri

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun Tasarısı

I. BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç :

MADDE 1. — Milli ekonomiye veya Devletin savaş gücüne önemli ölçüde katkısı bulunan, kısmen veya tamamen yıkılmaları, hasara uğratılmaları veya geçici bir zaman için dahi olsa çalışmadan alıkonulmaları, ülke güvenliği, ülke ekonomisi veya toplum hayatı bakımından olumsuz neticeler yaratacak, kamuya veya özel kişilere ait kurum ve kuruluşların sabotaj, yangın, hırsızlık, soygun, yağma yıkma ve zorla işten alıkoyma gibi tehdit, tehlike veya tecavüzlere karşı korunmasında ve güvenliklerinin sağlanmasında bu Kanun hükümleri uygulanır.

Askeri ve emniyet teşkilâtına ait kurum ve kuruluşların korunmaları özel mevzuatına tabidir.

Kapsam :

MADDE 2. — Bu Kanun hükümlerine göre korunacak ve güvenlikleri sağlanacak olan yerler, birinci maddede belirlenen özellikleri taşıyan ticari, sınai ve zirai kurum ve kuruluşların ve bunlara ait fabrika, atölye, işyeri, baraj, enerji santrali, rafineri, enerji nakil hatları, akaryakıt nakil - depolama - yükleme tesisleri, kömür, petrol ve maden işletmeleri, radyo, televizyon ve telsiz verici istasyonları, her nevi ulaştırma ve haberleşme yapı ve tesisleri ile eğitim ve öğretim yapıları, tarihi eserler, ören yerleri, sitler açık ve kapalı müzeler ve turistik tesislerdir.

Yukarıda belirtilen yerler bu Kanunda «kuruluş» deyimini ile anlatılmıştır.

Bu Kanunun Uygulanacağı Kuruluşların Belirlenmesi :

MADDE 3. — İkinci madde kapsamına giren kuruluşlardan hangilerinin güvenliklerinin bu Kanun hükümlerine göre sağlanacağı, bu kuruluşların özellikleri gözönünde tutulmak suretiyle, ilgili bakanlıkların görüşleri de alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.

Bu kararda, koruma ve güvenliğin sağlanmasının :

- a) Kuruluş bünyesinde özel güvenlik teşkilatı kurdurularak mı;
- b) Sadece özel güvenlik önlemleri aldirmek suretiyle mi;
- c) Her iki yöntemin birlikte uygulanması suretiyle mi;

Yapılacağı ayrıca belirtilir.

Yukarıda (b) bendinde sözü geçen özel güvenlik önlemlerinin neler olacağı, kuruluşların özellikleri gözönüne alınarak İçişleri Bakanlığınca tespit edilir.

Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi :

MADDE 4. — Bakanlar Kurulunun 3 nolu madde hükümlerine göre vereceği karar üzerine, İçişleri Bakanlığı tarafından saptanacak süre içinde ilgili kuruluşun, kararda belirtilen yükümlülükleri yerine getirmesi zorunludur. Haklı nedenlerin mevcudiyeti halinde de süre, ilgilinin müracaatı üzerine İçişleri Bakanlığı tarafından uzatılabilir.

Bu yükümlülüklerle ilgili bütün masraflar ilgili kuruluşça karşılanır.

Fiziki ve Diğer Ek Önlemler Aldırma Yetkisi :

MADDE 5. — İçişleri Bakanlığı veya Bakanlığın onaylaması koşulu ile valiler, özel güvenlik teşkilatının kurulduğu kuruluşlarda, koruma ve güvenlik hizmetlerinin daha etkin olarak yürütülmesini sağlayıcı fiziki ve diğer ilave önlemleri aldirmaya ve gerektiğinde koruma hizmetlerini geçici olarak kısmen veya tamamen genel kolluk kuvvetlerine yaptırmaya yetkilidirler.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU METNİ

Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun Tasarısı

1. BÖLÜM

Genel Hükümler

MADDE 1. — Tasarının birinci maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 2. — Tasarının ikinci maddesi aynen benimsenmiştir.

Bu Kanunun Uygulanacağı Kuruluşların Belirlenmesi :

MADDE 3. — İkinci madde kapsamına giren kuruluşlardan hangilerinin güvenliklerinin bu Kanun hükümlerine göre sağlanacağı, bu kuruluşların özellikleri gözönünde tutulmak suretiyle, ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşların görüşleri de alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.

Bu kararda, koruma ve güvenliğin sağlanmasının :

- a) Kuruluş bünyesinde özel güvenlik teşkilatı kurdurularak mı;
- b) Sadece özel güvenlik önlemleri aldırılmak suretiyle mi;
- c) Her iki yöntemin birlikte uygulanması suretiyle mi;

Yapılacağı belirtilir.

Yukarıda (b) bendinde sözü geçen özel güvenlik önlemlerinin neler olacağı, kuruluşların özellikleri gözönüne alınarak İçişleri Bakanlığınca tespit edilir.

MADDE 4. — Tasarının dördüncü maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 5. — Tasarının beşinci maddesi aynen benimsenmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Özel Güvenlik Teşkilatının Kaldırılması :

MADDE 6. — Özel güvenlik teşkilatı :

- a) Hangi sebeple olursa olsun, görevini yapamaz hale gelmesi;
 - b) Görev konusunun veya maksadının ortadan kalkması;
 - c) Ortaya çıkan yeni şartlar nedeniyle veya milli güvenlik gereği olarak koruma görevinin kolluk kuvvetlerince yürütülmesinin zorunlu görülmesi hallerinde;
- Kuruluşunda uygulanan usulle ortadan kaldırılır.
- Bu hallerde özel güvenlik teşkilatı personelinin durumu, kuruluş ile aralarında mevcut statüye göre tayin olunur.

Kuruluşlar Özel Güvenlik Teşkilatı İl Koordinasyon Kurulu :

MADDE 7. — Bu Kanunun il çevresinde uygulanmasını izlemek, il düzeyinde koordinasyonu sağlamak, mahallin ve kuruluşun özelliklerine göre alınmasına gerek duyulan önlemleri tespit ederek yetkili mercilere önermek üzere, her ilde valinin veya görevlendireceği vali muavininin başkanlığında il garnizon komutanlığı temsilcisi, il savcısı, il jandarma alay komutanı, il emniyet müdürü, o ilde kuruluşu varsa MİT temsilcisi ve gerektiğinde valilikçe belirlenecek diğer kuruluş temsilcilerinin katılmasıyla «Kuruluşlar Özel Güvenlik Teşkilatı İl Koordinasyon Kurulu» oluşturulur. İl Koordinasyon Kuruluna lüzum görüldüğü takdirde ve kendi güvenliği ile ilgili konularda alakalı kuruluşun yetkili temsilcisi geçici üye olarak valinin daveti üzerine katılabilir.

Kurulca alınan kararlar İçişleri Bakanlığına bildirilir.

II. BÖLÜM

Teşkilat ve Personel

Özel Güvenlik Teşkilatının Niteliği :

MADDE 8. — Özel güvenlik teşkilatı, bağlı olduğu kuruluşu bu Kanun hükümleri dairesinde korumak ve güvenliğini sağlamakla görevli ve yetkileri bu Kanunla sınırlı özel bir kolluk kuvvetidir.

Görev ve Yetkileri :

MADDE 9. — Özel güvenlik teşkilatının görevleri ve yetkileri şunlardır :

- a) Kuruluşu, sabotaj, yangın, hırsızlık, soygun, yağma ve yıkma, zorla işten alıkoyma gibi her çeşit tehdit, tehlike ve tecavüze karşı korumak;
- b) Görev sahaları içinde işlenmiş veya işlenmekte olan suçları derhal genel kolluk kuvvetlerine bildirmekle beraber, genel kolluk kuvvetleri gelinceye kadar sanıkları yakalamak ve gözaltına almak;
- c) Delilleri muhafaza etmek;
- d) Genel kolluk kuvvetlerinin işe el koymasından itibaren ona yardımcı olmak;
- e) Koruma ve güvenlik hizmetlerinin gerektirdiği diğer önlemleri almak;
- e) Sivil Savunma Teşkilatına görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak;

Silah Taşıma ve Kullanma Yetkisi :

MADDE 10. — Özel güvenlik teşkilatı personeli, görev alanları içinde bu Kanunla verilmiş görevlerini yaparken silah taşıma ve genel güvenlik kuvvetlerinin haiz olduğu silah kullanma yetkisine sahiptir.

(İçişleri Komisyonu Metni)

Özel Güvenlik Teşkilatının Kaldırılması :

MADDE 6. — Özel Güvenlik Teşkilatı :

- a) Görev konusunun veya maksadının ortadan kalkması veya beklenen faydanın sağlanamaması;
- b) Ortaya çıkan yeni şartlar nedeniyle veya milli güvenlik gereği olarak koruma görevinin kolluk kuvvetlerince yürütülmesinin zorunlu görülmesi;

Hallerinde kuruluşunda uygulanan usulle ortadan kaldırılır.

Bu hallerde özel güvenlik teşkilatı personelinin durumu, kuruluş ile aralarında mevcut statüye göre tayin olunur.

Özel Güvenlik Teşkilatı İl Koordinasyon Kurulu :

MADDE 7. — Bu Kanunun il çevresinde uygulanmasını izlemek, il düzeyinde koordinasyonu sağlamak, mahallin ve kuruluşun özelliklerine göre alınmasına gerek duyulan önlemleri tespit ederek yetkili mercilere önermek üzere, her ilde valinin veya görevlendireceği vali muavininin başkanlığında il garnizon komutanlığı temsilcisi, il savcısı, il jandarma alay komutanı, il emniyet müdürü, o ilde kuruluşu varsa MİT temsilcisi ve gerektiğinde valilikçe belirlenecek diğer kuruluş temsilcilerinin katılmasıyla «Özel Güvenlik Teşkilatı İl Koordinasyon Kurulu» oluşturulur. İl Koordinasyon Kuruluna lüzum görüldüğü takdirde ve kendi güvenliği ile ilgili konularda alakalı kuruluşun yetkili temsilcisi geçici üye olarak valinin daveti üzerine katılabilir.

Kurulca alınan kararlar İçişleri Bakanlığına bildirilir.

II. BÖLÜM

Teşkilat ve Personel

MADDE 8. — Tasarının sekizinci maddesi aynen benimsenmiştir.

Görev ve Yetkileri :

MADDE 9. — Özel güvenlik teşkilatının görevleri ve yetkileri şunlardır :

- a) Kuruluşu, sabotaj, yangın, hırsızlık, soygun, yağma ve yıkma, zorla işten alıkoyma gibi her çeşit tehdit tehlike ve tecavüze karşı korumak;
- b) Görev alanları içinde işlenmiş veya işlenmekte olan suçları derhal genel kolluk kuvvetlerine bildirmekle beraber, genel kolluk kuvvetleri, gelinceye kadar sanıkları yakalamak ve gözaltına almak;
- c) Delilleri muhafaza etmek;
- d) Genel kolluk kuvvetlerinin işe el koymasından itibaren emrine girerek ona yardımcı olmak;
- e) Koruma ve güvenlik hizmetlerinin gerektirdiği diğer önlemleri almak;
- f) Sivil Savunma Teşkilatına görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak;

Silah Taşıma ve Kullanma Yetkisi :

MADDE 10. — Özel güvenlik teşkilatı personeli, görev alanları içinde bu Kanunla verilmiş görevlerini yaparken silah taşıma ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununa göre silah kullanma yetkisine sahiptir.

(Hükümetin Teklifi)

Görev Alanı :

MADDE 11. — Özel güvenlik teşkilatının görev alanı, ilgili kuruluşun yerleşme sahasıdır. Lüzumu halinde bu alan, ilgili kuruluşun görüşüne de yer verilmek suretiyle, o kuruluşun bulunduğu ilin güvenlik koordinasyon kurulunca genişletilebilir.

Kıyafet ve Teçhizat :

MADDE 12. — Özel güvenlik teşkilatı personelinin İçişleri Bakanlığınca saptanan özel kıyafetleri ile silahlar, teçhizat, araç ve gereçleri bağlı oldukları kuruluş tarafından temin edilir, sağlam ve işler halde bulundurulur, görev süresi dışındaki zamanlarda bu kuruluş tarafından muhafazası sağlanır.

Özel güvenlik teşkilatı mensupları özel kıyafetlerini, silah ve teçhizatını ancak görev alanları içinde ve ya görev dışarıda sürdürülüyorsa, görev süresince dışarıda da giyebilir ve taşıyabilirler.

Ceza Uygulanmasında Görevin Niteliği :

MADDE 13. — Özel güvenlik teşkilatında görevli olanlar Türk Ceza Kanununun uygulanmasında memur sayılırlar.

Görevleri sırasında veya görevlerine bağlı olarak bunlara karşı işlenmiş suçlar, rütbe ve unvanlarına göre genel kolluk amir ve memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılırlar.

Personel ve Bulundurulacak Silah Sayısının Tespiti :

MADDE 14. — Her kuruluşun özel güvenlik teşkilatında çalıştırılacak personel ve bulundurulacak silah sayısı, kuruluş ilgililerinin görüşlerine de yer vermek suretiyle, o kuruluşun bulunduğu ilin güvenlik koordinasyon kurulunca belirlenir ve İçişleri Bakanlığının onayına sunulur.

Bu belirleme sırasında milli ekonomiye savaş gücüne ve toplum hayatına tesiri ve katkısı bakımından kuruluşun :

- a) Önemi,
- b) Çalışanlarının sayısı,
- c) Kapasitesi, ürettiği madde veya gördüğü hizmetin cins ve niteliği bakımından özelliği,
- ç) Bulunduğu yerin coğrafi ve topografik şartları ve korunması gerekli alanı,
- d) Büyük merkezlere uzaklığı ile ulaşım ve haberleşme imkânları,
- e) Mali olanakları ve uygulamakta olduğu güvenlik önlemleri, gibi hususlar gözönünde bulundurulur.

Personelin Atanması, Statüsü ve Özlük Hakları :

MADDE 15. — Özel güvenlik teşkilatına alınması ilgili kuruluşça istenen personel hakkında Emniyet Müdürlüğünce gerekli güvenlik soruşturması yapıldıktan sonra uygun görülenler valiliğin tasvibi üzerine kuruluşça atanır.

Özel güvenlik teşkilatında görevli personel, statü ve özlük hakları bakımından, genel olarak bağlı bulundukları kuruluşun mevzuatına tabidir.

Bu personele, çalıştıkları kurumca, emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarına çeşitli kanunlarla tanınan mali haklar dikkate alınarak, aynı durumdaki emniyet personellinden aşağı olmayacak seviyede ücret verilir.

Bu personelin, görev sırasında ve görev sebebiyle yaralanma, sakatlanma veya ölümleri halinde, 3.11.1980 tarih ve 2330 sayılı, Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkındaki Kanunda gösterilen esas ve ölçülere göre ilgili kuruluş tarafından nakdi tazminat ödenir ve aylık bağlanır.

Ancak, personelin tabi olduğu mevzuatta, toplu sözleşme veya hizmet âkitlerinde güvenlik göreviyle ilgili olarak meydana gelebilecek yaralanma sakatlanma ve ölüm hallerinde tazminat ödenmesi öngörülmüş ise, mükerrer ödeme yapılmaz, miktarca yüksek olan ödenir.

(İçişleri Komisyonu Metni)

Görev Alanı :

MADDE 11. — Özel güvenlik teşkilatının görev alanı, ilgili kuruluşun yerleşme sahasıdır. Lüzumu halinde bu alan, o kuruluşun bulunduğu ilin güvenlik koordinasyon kurulunca genişletilebilir.

MADDE 12. — Tasarının onikinci maddesi aynen benimsenmiştir.

Ceza Uygulanmasında Görevin Niteliği :

MADDE 13. — Özel Güvenlik Teşkilatında görevli olanlar Türk Ceza Kanununun uygulanmasında memur sayılırlar.

Bunlara karşı görevleri sırasında veya görevlerine bağlı olarak suç işleyenler Devlet memurları aleyhine suç işlemiş gibi cezalandırılırlar.

Personel ve Bulundurulacak Silah Sayısının Tespiti:

MADDE 14. — Her kuruluşun özel güvenlik teşkilatında çalıştırılacak personel ve bulundurulacak silah sayısı, kuruluş ilgililerinin görüşleri de alınarak, o kuruluşun bulunduğu ilin güvenlik koordinasyon kurulunca belirlenir ve İçişleri Bakanlığının onayına sunulur.

Bu belirleme sırasında milli ekonomiye, savaşgücüne ve toplum hayatına tesiri ve katkısı bakımından kuruluşun :

- a) Önemi,
 - b) Çalışanlarının sayısı,
 - c) Kapasitesi, ürettiği madde veya gördüğü hizmetin cins ve niteliği bakımından özelliği,
 - d) Bulunduğu yerin coğrafi ve topoğrafik şartları ve korunması gerekli alanı,
 - e) Büyük merkezlere uzaklığı ile ulaşım ve haberleşme imkânları,
 - f) Mali olanakları ve uygulamakta olduğu güvenlik önlemleri,
- Gibi hususlar gözönünde bulundurulur.

Personelin Atanması, Statüsü ve Özlük Hakları :

MADDE 15. — Özel güvenlik teşkilatına alınması ilgili kuruluşça istenen personel hakkında Emniyet Müdürlüğünce gerekli güvenlik soruşturması yapıldıktan sonra uygun görülenler valiliğin tasvibi üzerine kuruluşça göreve alınır.

Özel güvenlik teşkilatında görevli personel, statü ve özlük hakları bakımından, genel olarak bağlı bulundukları kuruluşun mevzuatına tabidir.

Özel güvenlik teşkilatı personelinin, bu kanunda belirtilen görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle yaralanma, sakatlanma veya ölmeleri halinde, 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkındaki Kanun ile bu kanuna ilişkin yönetmelikte gösterilen esas, ölçü ve usule göre ilgili kuruluş tarafından nakdi tazminat ödenir ve bağlı oldukları sosyal güvenlik kurumunca aylık bağlanır.

Ancak, personelin tabi olduğu mevzuatta, toplu sözleşme veya hizmet akitlerinde güvenlik göreviyle ilgili olarak meydana gelebilecek yaralanma, sakatlanma ve ölüm hallerinde tazminat ödenmesi öngörülmüş ise, mükerrer ödeme yapılmaz, miktarca yüksek olan ödenir.

(Hükümetin Teklifi)

Personel ve Buludurulacak Silah Sayısının Tespiti :

MADDE 16. — Özel güvenlik teşkilatında çalıştırılacak personelin :

- a) Türk vatandaşı olması,
 - b) En az ortaokul mezunu bulunması,
 - c) Fiili askerlik hizmetini yapmış olması,
 - d) Ağır hapis veya 6 aydan fazla hapis veya yüz kızartıcı bir fiilden dolayı hapis cezası ile hükümlü bulunmaması,
 - e) Görevini yapmasına engel olabilecek vücut veya akıl hastalığı veya vücut sakatlığı ile özürü bulunmaması,
- Şarttır.

Eğitim :

MADDE 17. — Özel güvenlik teşkilatı personelinin eğitim esasları İçişleri Bakanlığınca tespit edilir.

III. BÖLÜM

Denetim

Denetleme :

MADDE 18. — Valiler, bizzat veya İl Jandarma Alay Komutanlığı veya İl Emniyet Müdürlüğü aracılığı ile, bu Kanun hükümlerinin ve İl Güvenlik Koordinasyon Kurulu Kararlarının tam olarak, yerine getirilip getirilmediğini ve özel güvenlik teşkilatının çalışma ve işleyiş durumlarını her zaman denetleyebilirler.

İl Jandarma Alay Komutanları ve İl Emniyet Müdürleri kendi sorumluluk belgelerinin sınırları içinde bulunan ve bu Kanun kapsamına alınan kuruluşların özel güvenlik teşkilatını denetim ve gözetim altında bulundurlar.

İçişleri Bakanlığı, gerekli gördüğü hallerde, bu Kanun hükümlerinin gereken şekilde yerine getirilip getirilmediğini tespit etmek üzere kuruluşları denetleyebilir.

Diğer kanunlar ile mülki idare amirlerine ve özel mevzuatı ile de o kuruluşun yetkililerine tanınan denetleme hakkı saklıdır.

Denetim Sonucuna Göre Alınacak Önlemler :

MADDE 19. — Denetim sonunda :

a) Koruma ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesine esas teşkil edecek tesis, silah, teçhizat, vasıta ve aletlerle benzeri hususlarda tespit edilen aksaklık ve noksanlıkların belli süre içinde düzeltilmesi ve giderilmesi kuruluşun yetkililerine bildirilir. Kuruluş yetkililerince, bu aksaklık ve noksanlıkların verilen süre içinde giderilmesi veya tamamlattırılması zorunludur.

b) Tutum ve davranışları sebebiyle cezalandırılmaları icabeden veya görevlerindeki başarılarından ötürü ödül verilmesi uygun görülen personelin durumu kuruluş yetkililerine bildirilir. Bunlar hakkında o kuruluşun statüsünde belirtilen usullere göre gerekli işlem yapılır.

(İçişleri Komisyonu Metni)

Personelde Aranacak Şartlar :

MADDE 16. — Özel güvenlik teşkilatında çalıştırılacak personelde aşağıdaki şartlar aranır :

- a) Türk vatandaşı olmak,
- b) En az ortaokul mezunu bulunmak,
- c) Askerlik hizmetini tamamlamış olmak,
- d) Ağır veya taksirli suçlar hariç olmak üzere altı aydan fazla hapis yahut affa uğramış olsa bile zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtekârlık, emniyeti suiistimal, hileli iflas gibi yüz kızartıcı bir fiilden dolayı hükümlü bulunmamak,
- e) Kamu haklarından kısıtlı olmamak,
- f) Yasa dışı ideolojik amaçlı faaliyetlere, anarşi ve terör eylemlerine herhangi bir suretle karışmamış veya katılmamış olmak,
- g) Yapılacak soruşturma sonucu, başvurma tarihine göre son beş yıl içinde herhangi bir siyasi partiye üye olmamak veya siyasi partinin organları veya bağlı kuruluşlarında görev yapmamış bulunmak,
- h) Görevini yapmasına engel olabilecek vücut veya akıl hastalığı veya vücut sakatlığı ile özürü bulunmamak.

Yukarıdaki şartları haiz olanlar için, daha önce güvenlik hizmetlerinde çalışmış olmak göreve alınmada tercih sebebi sayılır.

Eğitim :

MADDE 17. — Özel güvenlik teşkilatı personelinin eğitim sorumluluğu İçişleri Bakanlığına ait olup, esasları bu Bakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle tespit edilir.

III. BÖLÜM

Denetim

Denetleme :

MADDE 18. — İçişleri Bakanlığı, bu Kanun hükümlerinin gereken şekilde yerine getirilip getirilmediğini ve özel güvenlik teşkilatlarının çalışma ve işleyiş durumlarını Valiler, İl Jandarma Alay Komutanlığı veya İl Emniyet Müdürlüğü aracılığı ile her zaman denetleyebilir.

İl Jandarma Alay Komutanları ve İl Emniyet Müdürleri kendi sorumluluk bölgelerinin sınırları içinde bulunan ve bu Kanun kapsamına alınan kuruluşların özel güvenlik teşkilatını denetim ve gözetim altında bulundurlar.

Diğer kanunlar ile mülki idare amirlerine ve özel mevzuatı ile de o kuruluşun yetkililerine tanınan denetleme hakkı saklıdır.

MADDE 19. — Tasarının ondokuzuncu maddesi aynen benimsenmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

c) Özel güvenlik teşkilatında görevli personelden, hizmeti yürütmede kifayetsizlikleri veya bu hizmetin mahiyetine uygun olmayan davranışları nedeniyle çalışmaları uygun görülmeyenler kuruluşun yetkililerine bildirilir. Kuruluş yetkilileri bu kimseleri güvenlik görevinden uzaklaştırmak mecburiyetindedirler.

IV. BÖLÜM

Yasak Hükümler

Görev Dışında Çalıştırılma Yasası :

MADDE 20. — Özel güvenlik teşkilatı personeli, kanunlarda öngörülen haller dışında, bu Kanunla gösterilen görevlerinden başka bir işte çalıştırılamazlar.

Sendika, Dernek ve Siyasi Partilere Girme Yasası :

MADDE 21. — Özel güvenlik teşkilatı personeli, sendika, dernek ve siyasi partilere üye olamazlar. Bu yasağa uymayanların görevlerine ilgili kuruluşça son verilir.

Grevlere, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşlerine Katılma Yasası :

MADDE 22. — Özel güvenlik teşkilatı personeli, grevlere ve her türlü toplantı veya gösteri yürüyüşlerine, hiçbir şekilde katılamaz ve katılmaya teşvik edilemez ve zorlanamazlar.

Lokavt Halinde Görevden Uzaklaştırma Yasası :

MADDE 23. — Özel güvenlik teşkilatı personeli, lokavt dolayısıyla işten uzaklaştırılamazlar.

V. BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Kuruluş Yetkililerine İlişkin Cezalar :

MADDE 24. — Bakanlar Kurulunca özel güvenlik teşkilatı kurulmasına karar verilen kuruluşlarda bu Kanunun :

a) 4 ncü maddesi gereğince İçişleri Bakanlığınca verilecek süre içinde özel güvenlik teşkilatı kurmayan veya özel güvenlik önlemlerini tesis etmeyen ya da 5 nci maddesine göre fiziki ve ek önlemler alınması hususunda yapılacak tebligatta uymayan kuruluşların, statülerine göre yetkili kişileri hakkında 30 000 liradan 100 000 liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

Bu kişilerin, cezayı gerektiren eylemlerinin saptanması tarihinden itibaren 4 ncü madde gereğince daha önce verilen süre kadar ek bir süre içinde yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde, haklarında 6 aydan 1 yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

b) Bu Kanunun 14 ncü maddesine göre il güvenlik koordinasyon kurulunca saptanan ve ilgili kuruluşa bildirilen sayıda personel istihdam etmeyen veya tespit edilen silahları sağlamayan ya da 19 ncü maddesinde yer alan denetim sonuçlarına göre yükümlülüklerini yerine getirmeyen kuruluşların statülerine göre yetkili kişileri hakkında 10 000 liradan 50 000 liraya kadar ağır para cezasına ve tekrerrüri halinde 3 aydan 6 aya kadar hapis cezasına hükmolunur.

c) Bu Kanunun 20 nci maddesine aykırı hareket eden kuruluşların, statülerine göre yetkili kişileri hakkında 5 000 liradan 25 000 liraya kadar ağır para cezası, tekrerrüri halinde 2 aydan 6 aya kadar hapis cezası hükmolunur.

IV. BÖLÜM

Yasak Hükümler

MADDE 20. — Tasadının yirminci maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 21. — Tasarının yirmibirinci maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 22. — Tasarının yirmikinci maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 23. — Tasarının yirmitüçüncü maddesi aynen benimsenmiştir.

V. BÖLÜM

Ceza Hükümleri

MADDE 24. — Tasarının yirmidördüncü maddesi aynen benimsenmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Özel Güvenlik Personeline İlişkin Cezalar :

MADDE 25. — Bu Kanunun 12 nci maddesinin 2 nci fıkrasına aykırı olarak özel kıyafetleriyle görev alanı dışına çıkanlar veya silahlarını görev alanı dışında taşıyanlar, silahların ve bunlara ait cephanelerin herhangi bir şekilde başkalarının eline geçmesine sebep olanlar, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde 6 aydan 1 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Hükümünün kesinleşmesi üzerine bu şahısların görevlerine son verilir.

22 ve 23 ncü Maddelere Aykırı Hareketlere İlişkin Cezalar :

MADDE 26. — Bu Kanunun 22 nci maddesine aykırı hareket edenler hakkında 5 000 liradan 50 000 liraya kadar ağır para cezası ile birlikte 6 aydan 1 yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Hükümün kesinleşmesi üzerine bu şahısların görevlerine son verilir.

Bu kanunun 23 ncü maddesine aykırı hareket edenler hakkında 5 000 liradan 50 000 liraya kadar ağır para cezası ile birlikte 6 aydan 1 yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

VI. BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Grev ve Lokavt Halinde Görevlendirme :

MADDE 27. — Özel güvenlik teşkilatı personeli, bağlı bulundukları kuruluşta grev veya lokavt uygulanması hallerinde, genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olmak üzere, il valisinin görevlendireceği genel zabıta amirinin emrine girer ve kuruluş içinde kendilerine verilecek görevleri yapar.

Uygulanmayacak Hükümler :

MADDE 28. — Bu Kanuna göre tayin edilen esas, şart ve usullere uygun tarzda özel güvenlik teşkilatı kurulacak olan kuruluşlar için diğer kanunlardaki bu konulara ilişkin hükümler uygulanmaz.

İntibak Durumu :

MADDE 29. — Bu Kanuna göre Bakanlar Kurulu kararı ile özel güvenlik teşkilatı kurulması lüzumlu görülen kuruluşlarda mevcut olan koruma hizmeti ve teşkilatı, İçişleri Bakanlığınca tayin edilecek süre içinde bu Kanunun hükümlerine uygun hale getirilir.

(İçişleri Komisyonu Metni)

MADDE 25. — Tasarının yirmibeşinci maddesi aynen benimsenmiştir.

22 ve 23 ncü Maddelere Aykırı Hareketlere İlişkin Cezalar :

MADDE 26. — Bu Kanunun 22 nci maddesine aykırı hareket edenler hakkında 6 aydan 1 yıla kadar hapis ve 5 000 liradan 50 000 liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur. Hükmün kesinleşmesi üzerine bu şahısların görevlerine son verilir.

Bu Kanunun 23 ncü maddesine aykırı hareket edenler hakkında 6 aydan 1 yıla kadar hapis ve 5 000 liradan 50 000 liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

VI. BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

MADDE 27. — Tasarının yirmiyedinci maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 28. — Tasarının yirmisekizinci maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 29. — Tasarının yirmidokuzuncu maddesi aynen benimsenmiştir.

Yönetmelik :

MADDE 30. — Özel Güvenlik Teşkilatı personelinin silah, mermi, teçhizatının ilgili kuruluşlarca ne suretle temin edileceği, bunların menşei, cins ve sayıları, kullanım şekil ve şartları ile özel güvenlik teşkilatının kaldırılması halinde sözkonusu silah, mermi ve teçhizatın hangi meclilere ne şekil ve şartlarla devir ve teslim edileceği ve bu konudaki denetim; özel güvenlik teşkilatı personelinin eğitimi; özel güvenlik teşkilatının bağlanacağı birimlerin tespiti, görev alanlarının belirlenmesi ve geliştirilmesi ve bu teşkilatın denetimine ilişkin esas ve usuller ile kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle saptanır.

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanuna göre usulüne uygun olarak özel güvenlik teşkilatı kurulması lüzumlu görülen kuruluşlarda mevcut olan personelin yeniden göreve alınmasında, bu Kanunun 16 ncı maddesinin (b) bendindeki öğrenim şartı aranmaz.

(Hükümetin Teklifi)

Yürürlük :

MADDE 30. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 31. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

10 , 2 . 1981

Başbakan

B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan

Yrd.

Z. Baykara

Devlet Bak. - Başbakan

Yrd. V.

K. Erdem

Devlet Bakanı

Prof. Dr. İ. Öztürk

Devlet Bakanı

M. Özgüneş

Devlet Bakanı

Prof. Dr. M. N. Özdaş

Adalet Bakanı

C. Menteş

Milli Savunma Bakanı

Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı

S. Çetiner

Dışişleri Bakanı V.

İ. Öztürk

Maliye Bakanı

K. Erdem

Milli Eğitim Bakanı

H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı

Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı

K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı

Prof. Dr. N. Ayanoglu

Gümrük ve Tekel Bakanı

R. Baturalp

Ulaştırma Bakanı

N. Özgür

Tarım ve Orman Bakanı

Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı

Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Teknoloji Bakanı

Ş. Kocatopçu

Enerji ve Tabii Kay. Bak. V.

M. R. Güney

Turizm ve Tanıtma Bakanı

İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı

Dr. Ş. Tüten

Köy İşleri ve Koop. Bakanı

M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı

V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Şide

Kültür Bakanı

C. Baban

(İçişleri Komisyonu Metni)

MADDE 31. — Tasarının otuzuncu maddesi otuzbirinci madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 32. — Tasarının otuzbirinci maddesi otuzikinci madde olarak aynen benimsenmiştir.

